

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

๑๑๓ - ๑๐๙
ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

Version: 1 : 2553

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu> DT3A81

ทักษะการรับสาร

ดร.สุพิชชา ชูวงษ์

เนื้อหาสำคัญ

จุดประสงค์หลักของการรับสาร

คุณสมบัติของผู้รับสารที่ดี

การรับสาร : ทักษะการฟัง

การรับสาร : ทักษะการอ่าน

มนุษยเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ไม่ว่าจะ
เป็นภาษา วัฒนธรรมของสังคม ศาสน์
ต่างๆ โดยอาศัยทักษะสำคัญ ๒ ทักษะ
ได้แก่ ทักษะการฟังและทักษะการอ่านซึ่ง
รวมเรียกว่าทักษะการรับสาร

จุดประสงค์หลักของการรับสาร

มี ๔ ประการ ได้แก่

- เพื่อหาความรู้
- เพื่อคิด
- เพื่อให้เกิดความบันเทิงเพลิดเพลินใจ
- เพื่อปฏิบัติตาม

คุณสมบัตินของผู้รับสารที่ดี

- มีความตั้งใจ พร้อมที่จะรับสาร
- มีสมาธิ
- มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- ไม่มีอคติ
- มีวิจารณญาณ ในการรับสาร
- เข้าใจหลักการบันทึกข้อมูลที่ได้รับอย่างถูกต้อง

การรับสาร : ทักษะการฟัง

การฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียง ซึ่งอาจรับรู้ผ่านผู้พูดโดยตรงหรือรับรู้ผ่านอุปกรณ์บันทึกเสียงแบบต่าง ๆ การฟังถือเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญ เพราะเป็นทักษะการสื่อสารที่มนุษย์ใช้มากกว่าทักษะอื่นในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

การรับสาร : ทักษะการฟัง

การฟังมี ๒ ระดับ

- การฟังตามปกติ เป็นการรับสารที่ได้ฟังสามารถทำความเข้าใจเรื่องจับประเด็นสำคัญของเรื่อง สรุปย่อเรื่องที่ฟังได้
- การฟังอย่างมีวิจารณญาณ ผู้ฟังสามารถ
 - วิเคราะห์และวิจิชสารเรื่องที่ฟัง โดยแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ ความน่าเชื่อถือ
 - ประเมินคุณค่าของสาร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การรับสาร : ทักษะการฟัง

ข้อควรระวัง

- หากเป็นการฟังในที่ประชุมชน ผู้รับสารควรปฏิบัติตามมารยาทการฟังที่ถูกต้อง เช่น
 - เข้า-ออกที่ประชุมโดยยึดหลักมารยาทสากล
 - นั่งฟังด้วยท่าแข็งที่สุภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามวัฒนธรรม
 - ไม่แสดงอาการง่วงเหงาหาวนอน
- หากมีข้อสงสัยจะถามควรรอจังหวะที่เหมาะสม ขออนุญาตถามด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่ควรขัดจังหวะหรืออวดงูมูมิ
- การฟังและจดคำบรรยาย
 - การจดบันทึกสาระความรู้ที่ได้จากการฟังบรรยาย ไม่จำเป็นต้องจดทุกประโยคที่ได้รับฟัง ควรจดเฉพาะประเด็นสำคัญ หรือเฉพาะเรื่องแปลกใหม่ที่ไม่เคยรับฟังมาก่อน

การรับสาร : ทักษะการอ่าน

การอ่าน หมายถึง กระบวนการรับสารจาก
ลายลักษณ์อักษรมาแปลเป็นความรู้ ความเข้าใจผ่าน
การคิด ประสพการณ์ ความเชื่อ เพื่อพัฒนาตนเองด้าน
สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

การอ่านเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ
คนที่มีลักษณะนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านดีจะ
สามารถแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียน ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้
ในการพูดและการเขียนได้ดี

วิธีการอ่านหนังสือ

การอ่านแบบคร่าว ๆ (SKIMMING)

การอ่านแบบกวาดสายตา (SCANNING)

การอ่านแบบละเอียด (INTENSIVE READING)

การอ่านแบบ SQ3R

ลักษณะของการอ่าน

๑. การอ่านในใจ

- คือ การแปลความหมายของตัวหนังสือ ออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และนำความคิดความเข้าใจนั้นมาใช้ประโยชน์ การอ่านในใจเป็นกลไกที่ทำงานร่วมกันระหว่างสายตากับสมอง เป็นการอ่านที่มุ่งจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจึงควรอ่านให้ได้รวดเร็ว ถูกต้อง และควรทำบันทึกย่อในเรื่องที่อ่านด้วย

ลักษณะของการอ่าน

๒. การอ่านออกเสียง

- เป็นกระบวนการที่ทำงานสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างสายตามองเห็นตัวอักษร สมองรับรู้แล้วเปล่งเสียง เพื่อให้ผู้อื่น ได้ฟังหรือเพื่อฝึกทักษะการออกเสียง

การรับสารด้วยการอ่าน

๑. การอ่านจับใจความสำคัญ

เป็นการอ่านเพื่อค้นหาความคิดสำคัญของเรื่องหรือสารที่ผู้เขียนมุ่งเสนอต่อผู้อ่านมีขั้นตอน ดังนี้

- อ่านชื่อเรื่อง ย่อหน้าแรก ย่อหน้าสุดท้าย เพื่อดูแนวคิดสำคัญของเรื่อง
- อ่านเรื่องคร่าว ๆ ให้เข้าใจความคิดรวมของเรื่อง

การรับสารด้วยการอ่าน

- อ่านอย่างละเอียด พิจารณาข้อความทีละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญซึ่งอาจเป็นความรู้หรือความคิดของผู้เขียน
- ใจความสำคัญอาจจะอยู่
ตอนต้น ตอนท้าย ตอนกลาง
ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

การรับสารด้วยการอ่าน

- อ่านอย่างละเอียดทีละย่อหน้าเพื่อค้นหา
ใจความรอง ซึ่งอาจใช้วิธีการ ดังนี้

- การอธิบายให้รายละเอียดเพิ่มเติม
- การยกตัวอย่าง
- การให้เหตุผล
- การให้คำนิยามคำจำกัดความ
- การเปรียบเทียบ

การรับสารด้วยการอ่าน

- หากพบศัพท์ยาก ควรพิจารณาความหมายโดยอาศัยคำแวดล้อม
- เมื่ออ่านจนจบเรื่องแล้วควรทบทวนความเข้าใจในการอ่านทุกครั้ง และควรกลับไปอ่านเพิ่มเติมอีกครั้งเมื่อมีโอกาส

ตัวอย่าง

การรับสารด้วยการอ่าน

๒. การอ่านเขาเรื่อง

อ่านเพื่อให้ทราบว่าใคร ทำอะไร
ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ในระหว่างอ่านต้องคิดติดตาม
เรื่องราวให้ได้ต่อเนื่องกันไป จึงจะสามารถอ่านได้รู้เรื่อง
โดยตลอด การอ่านเขาเรื่องจะได้ผลสมบูรณ์ ผู้อ่าน
จะต้องเข้าใจ รู้เรื่อง และควรจำเรื่องให้ได้ด้วย

การรับสารด้วยการอ่าน

๓. การอ่านวิเคราะห์

การวิเคราะห์ คือ การไตร่ตรอง แยกแยะส่วนต่าง ๆ ของงานเขียนอย่างละเอียด เป็นการอ่านเพื่อให้เห็นความแตกต่าง ความกลมกลืน ข้อดีข้อเสียของงานเขียนอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่ การวิจารณ์และประเมินค่า หลักการอ่านวิเคราะห์แตกต่างกันไปตามประเภทของงานเขียน ระดับภาษา รูปแบบงานเขียน เนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ การใช้สำนวนภาษา เป็นกระบวนการอ่านที่ ดำเนินต่อเนื้อหาภายในสมองของมนุษย์โดยอาศัยความรู้ทางภาษา ประสบการณ์ วิจารณ์คุณค่าของผู้อ่าน เป็นขั้นตอนที่ยากกว่าการ อ่านจับใจความสำคัญ

การรับสารด้วยการอ่าน

๔. การอ่านตีความ

เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดพิจารณาสาระสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนมีเจตนาใด เช่น แนะนำ สั่งสอน เสียดสี ประชดประชัน หรือต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

การรับสารด้วยการอ่าน

๕. การอ่านเพื่อประเมินค่า/วิจารณ์

เป็นการอ่านเพื่อตัดสินความถูกต้องและคุณค่าของเรื่องที่อ่านว่าถูกต้องชัดเจนหรือไม่ เชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด มีคุณค่าหรือไม่อย่างไร ฯลฯ โดยพิจารณาจากเนื้อหาสาระ วิธีการนำเสนอ การใช้ภาษา เป็นต้น การอ่านเพื่อประเมินค่าเป็นการอ่านระดับสูง ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของงานเขียน ทฤษฎีการวิจารณ์ และประสบการณ์การอ่านมาก การประเมินค่าจะพิจารณาตามประเภทของงานเขียนได้ เช่น การประเมินค่างานเขียนสารคดี การประเมินค่างานเขียนบันเทิงคดี

แหล่งอ้างอิง

“การรับสารด้วยการอ่าน”. เข้าถึงได้จาก

[HTTP://WWW.TRUEPLOOKPANYA.COM/TRUE/KNOWLEDGE_DETAIL.PHP?MUL_CONTENT_ID=](http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=2985)

2985 เมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓.

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม. เอกสารประกอบการสอนวิชาการใช้ภาษาไทย 1 (113 -101).
ม.ป.ท., ม.ป.ท.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ,ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพฯ : ครูสภา , 2518.

ผกาศรี เข็มบุตร. ทักษะและความรู้ทางภาษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน , ม.ป.ป.

ภาษาไทย, ภาควิชา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ภาษากับการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2533.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : งามมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่น , 2546.

ราชภัฏพระนคร, สถาบัน. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (THAI FOR COMMUNICATION 1500105).
กรุงเทพฯ

: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ , 2550.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2544.